

τῶν κατὰ τῆς γαλλικῆς πρωτευούσης προχωρούντων γερμανικῶν στρατευμάτων, καὶ διέγραψε τὴν μέλουσαν πορείαν αὐτῶν. Ἐπανήλθεν εἰτα γαλήνιος ὡς πρότερον, ἵνα ἐπαναλάβῃ τὸ διακοπὴν παιγνιδιὸν του, εἰπὼν μόνον ἀπαθῶς τοὺς λόγους τούτους: «—Τώρα τοὺς κρατοῦμεν καλά». Οὐδὲν σημεῖον ταραχῆς ἐφαίνετο ἐπὶ τοῦ προσώπου του, οὐδεμίαν ἀνήσυχος φροντίς συνέσπα τὰς ὄψεις του, καὶ ὅμως ἡ διαταγὴ τὴν ὁποίαν εἶχε πρὸ ὀλίγου δώσει, ἡ πορεία ἣν εἶχε διαγράψῃ, ἀπεφάσισαν τὴν τύχην ἑνὸς στρατοῦ καὶ μιᾶς Αὐτοκρατορίας.

Ὁ μέγας οὗτος στρατηλάτης ἀνεδείχθη καὶ διάσημος συγγραφεύς. Εἰς τὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα ἔγραψε περὶ τοῦ Ρωσοτουρκικοῦ πολέμου ἐν ἔτει 1828, περὶ Τουρκίας, καὶ εἰς τὴν θαυμαστὴν εἰσαγωγὴν, ἣν προέταξεν εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ἐπιτελείου γραφεῖσαν ἱστορίαν τοῦ γερμανογαλλικοῦ πολέμου βλέπει τις τὴν βαθύτητα τῆς κρίσεώς του, τὴν μεγάλην γνώσιν, ἣν εἶχε τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν πραγμάτων. Τὸ ὕφος εἶνε ὑψηλόν, οὐδόλως εἰς περιττολογίαν ἐκτρεπόμενον. Ἐκάστη λέξις εἶνε μεμετρημένη, ἀναγκαῖα. Συχνάκις ἀναφαίνεται λεπτή, λεπτοτάτη καὶ ἐπίκαιρος εἰρωνεία, ἥτις ἦτο, ὡς γνωστόν, μία τῶν χαρακτηριστικῶν ἰδιοτήτων του. Λέγουσιν ὅτι ὁ Μόλτικε οὐδέποτε ὕβρισεν, ἐξέφραζε δὲ πάν-

τοτε τὴν δυσαρέσκειάν του διὰ λεπτῆς εἰρωνείας. Ὅτε ἡμέραν τινὰ ἠρωτήθη ἂν εἶνε ἀληθῆς ἡ φήμη ὅτι στρατηγὸς τις, εἰς τὴν ἰκανότητα τοῦ ὁποίου δὲν εἶχε πολλὴν ὑπόληψιν, μέλλει νὰ λάβῃ τὴν διοίκησιν τοῦ ἔκτου σώματος «Ἄν ἡ εἶδησις αὕτη ἐπαληθεύσῃ, ἀπεκρίθη, τότε θὰ ἔχωμεν ἐγγύησιν τῆς αἰωνίας εἰρήνης.

Ἐν τούτοις ὁ στρατιωτικὸς οὗτος ἀνὴρ, ὅστις μετὰ ψυχρότητος ἔστειλε διὰ τῶν στρατηγικῶν συνδυασμῶν του μυριάδας ἀνδρῶν πρὸς σφαγὴν, ὑπῆρξεν—ἰδιοτροπία ἀληθῆς τῆς φύσεως—σύζυγος τρυφερότατος, ἀνὴρ ἀγαθώτατος. Πρὸς πάντας φιλόφρων, γλυκὺς, ὑποχρεωτικὸς, οὐδέποτε μεγαλοφρονῶν, ἠγάπα τὴν ζωὴν ἐν ἀφανείᾳ, καὶ ἀπέθανεν ἔχων μυρίους θαυμαστάς καὶ οὐδένα ἐχθρόν. Ἰδίως ὅμως ἐλάμπρυνεν αὐτὸν ἡ μετριοφροσύνη, σπανία εἰς μεγάλους ἀνδρας. «Μὲ τοιοῦτον στρατόν, ὡς ὁ πρωσσικὸς, ἠκούσθη λέγωνι πολλάκις, καὶ ἄλλος τις θὰ ἠδύνατο νὰ κατορθώσῃ τὰ αὐτά». Ὡς πρὸς τὴν μετριοφροσύνην εἶχεν ἐράμιλλον μόνον τὸν Βασιλέα του Γουλιέλμου Α'. Δὲν ἔσφαλε, φρονοῦμεν, ἡ «Ἐθνικὴ Ἐφημερίς τοῦ Βερολίνου» γράψασα πρότινων ἡμερῶν, ὅτι οἱ εὐτυχέστεροι καὶ συγχρόνως μετριοφρονέστεροι ἄνδρες τοῦ αἰῶνός μας ὑπῆρξαν ὁ Γουλιέλμος Α' καὶ ὁ στρατάρχης Μόλτικε.

Ἐν Βερολίῳ

I. K. ΜΙΤΣΟΤΑΚΗΣ

ΕΣΜΕΡΑΛΔΑ ΘΕΡΒΑΝΤΕΣ

Σὲ ἴκουσα, τεχνίτρια μεγάλη,
μὲ τὴ χουστὴ σου ἄσπρα στὴν ἀγκάλῃ,
μὲ μάτια ὑψωμένα στὰ ἐπάνω
σὲ ἄλλους κόσμους! ὦ δὲν σὲ ξεχάνω!

Θαυροῦσα πῶς ἀνέβαινες ἀγάλη
μέσ' ἀπ' τὴ μαγεμένη ἁρμονία,
καθὼς ἡ Ἀφροδίτη ἡ οὐρανία
ἀπ' τὴ χιονάτῃ τῶν ἀφῶν ἀγκάλῃ!

Σὰν μάγισσα ἐξώρκιζες, καλοῦδες,
ἀπ' τῆς ἀνυπαρξίας τὸ σκοτάδι
τῶν τόνων τὸ ἀγέρινο κοπάδι
καὶ τὸ ἔδαμαζες, τὸ κυθενοῦδες.

Ἀπάνω στὴν καρδιά μου ἐπερνοῦσαν
καὶ μὲ τὴν ἄχνη, τὸ φτεροῦγιμά των,
μὲ τὸ ἀγγελικὸ μουρμουρίσμα των
μέσα στοὺς οὐρανοὺς τὴν ἐξυπνοῦσαν.

Τί κόσμους ἐγεννοῦσθαι οἱ τόνοι!
Στὸν νοῦ μου ἐλάμπανε κ' ἐσβάναν πάλι,
σὰν νέφος ῥοδινο ποῦ δύνει, λιώνει
στῆς δύσεως τὴ φωτερῇ ἀγκάλῃ.

Θαῦμα τῆς τέχνης! ταῖς χορδαῖς φιλοῦσαν
γλακὰ καὶ μαλακὰ τ' ἀβρά σου χεῖρα
κα' οἱ τόνοι σὰν διαμάντια, σὰν ἀστέρια
λαμπροὶ καὶ καθαρῶτατοι κελοῦσαν.

Καὶ ὅταν φαντασθῶ πῶς μὴν ἤμεθα
ἦταν ἡ ἄσπ' αὐτὴ ἐκεῖ στημένη,
ὡσὰν μὴν ἀγνωστὴ ἐμπρὸς σου σφαῖρα,
μὲ τὴν θεὰ τῆς μουσικῆς κρυμμένη.

Καὶ πῶς ἡ θέλησις, ἡ δύναμις σοῦ,
ἡ θεϊκὴ τῆς τέχνης σου μανία
ἐχύθη σὰν πνοὴ τοῦ παραδείσου
κ' ἐψύσθη ζοὴν στὴν ἁρμονία!

Πόσαις φοραῖς σὰν ἀποκαμωμένο
τὸ παιδικό σου ἔγγραφε κεφάλι
ἐπάνω εἰς τῆς ἄσπας τὴν ἀγκάλῃ,
ἐπάνω στ' ὄργανο τὸ στοιχειωμένο!

Μὰ ἐνίκηδες, τὸ ἔκαμες δικό σου,
καὶ εἶδες—ὦ ἀγνὴ χαρὰ τεχνίτου!—
εἶδες ἀπ' τὴ μετὰλλινη χορδῇ τοῦ
ὠραῖο ν' ἀνατέλλῃ τ' ὄνειρό σου!

Καὶ βασίλεις καὶ ἄνδρες φημισμένοι
καὶ ποιηταὶ ποῦ ἡ δόξα στεφανώνει,
κάθε ἰσχύη ποῦ εἶν' εὐτυχιωμένη,
κάθε καρδιά ποῦ βασιανίζον πόνοι.

Ὅλοι ἐμπρὸς σου μαγεμένοι κλίνουν
καὶ εἰς τῆς ἁρμονίας σου τὸ ρεῖμα
τὰ γῆνα γὰ μὴ στιγμὴν ἀφίνου
καὶ ἀνυψόνονται ἀγνοὶ σὰν πνεῦμα!

ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΗΣ ΠΡΟΒΕΛΕΓΙΟΣ